

För ett fortsatt EU-motstånd

Vänsterpartiets historia som motståndare till Europeiska Unionen och dess föregångare sträcker sig tillbaka under hela efterkrigstiden. Historiskt, fram till 1990-talet, var motståndet mot svenskt medlemskap i det som då kallades Europeiska ekonomiska gemenskapen även en position som hela den svenska arbetarrörelsen delade dvs även socialdemokratin och den fackliga rörelsen. Detta förändrades under 1990-talet. Då svängde stora delar av det politiska etablissemanget och det socialdemokratiska partiet förmåddes ändra sin inställning till svenskt medlemskap i EU. Vår ståndpunkt för att vara motståndare till den Europeiska unionen historiskt och i folkomröstningen 1994 handlade om det demokratiska och folkliga underskottet, den grundlagsfästa högerpolitiken (friheten för kapitalet som överordnat mål) och att det hotade vår trovärdighet som en alliansfri stat.

När nu programkommissionens förslag till en mer positiv syn på Europeiska Unionen presenteras måste man ställa frågan ifall något dramatiskt har förändrats som gör att partiet borde ändra vår principiella syn på EU. Det är snarare så att de farhågor vi förde fram i folkomröstningen 1994 har besannats och mer därtill. Medlemskapet i Europeiska Unionen har använts som en effektiv murbräcka av den svenska borgerligheten för att pressa tillbaka arbetarrörelsen och arbetarklassens ställning i samhället. På flera områden som bostadsmarknaden och arbetsmarknaden har vi kunnat se hur EU:s krav på fri rörlighet för kapitalet överordnats krav på kollektivavtal enligt svenska normer och en social bostadspolitik som sätter rätten till bostad främst. Det är tydligt att ett fortsatt medlemskap i EU står i vägen för vårt projekt om ett samhälle på socialistiskt grund.

Utöver det historiska EU-motståndet vill vi även föra fram argument på tre olika områden om varför det är viktigt att behålla utträdeskravet i det nya partiprogrammet. Det första gäller folkopinionen och hur vi som parti kan agera för att förändra den. Det andra är klimatnödläget och EUs nyliberala svar på det. Slutligen vill vi även nämna högerextremismen och fascismens framfart i Europa.

Vi är fullt medvetna om att opinionen i Sverige för tillfället är för det svenska medlemskapet och att andelen svenskar som är emot är låg. Däremot finns det en betydande andel av befolkningen som uppger att de inte vet vad de tycker i EU frågan. Ännu fler vet inte alls hur EU fungerar, eller vilken makt EU faktiskt har. Detta kan man se på två sätt: antingen ger man upp utträdeskravet och lämnar walk over till högern eller så anser man att vårt parti har ett ansvar för att utbilda och opinionsbilda så att fler delar vår syn på EU. Risker att klumpas ihop med samma protektionistiska och rasistiska högerpopulism som kidnappade Brexit kampanjen bör ses som väldigt låg då den helt enkelt inte har någon betydande parlamentarisk representation i Sverige. Att ge upp kampen för ett EU-utträde av rädsla för den tillfälliga opinionen anser vi är att avsäga sig mycket av existensberättigandet som politiskt parti.

När det gäller klimatet så ska vi självklart arbeta för en rödgrön omställning som bygger på miljörettsliga och global solidaritet. Men ett överstatligt, rasistiskt och arbetarfientligt projekt som urholkar demokratin och prioriterar kapitalet före folkmajoriteten kommer aldrig kunna åstadkomma detta.. Vi kan inte längre

acceptera att miljö- och klimatets öde bestäms av fossilkapitalets lobbyister i Bryssel eller att progressiv nationell miljölagstiftning urholkas som en konsekvens av att kapitalets fria rörlighet inom EU:s inre marknad ständigt ges förtur. Gång på gång har EU visat att när det kommer till klimatet är man bara beredda att genomföra reformer så länge de inte riskerar att hota kapitalets rörlighet, den fria konkurrensen och företagets vinstintressen. Så länge Sverige är en del av EU är vi bakbundna av unionens jordbruksregler, urvattnade system för utsläppsrätter och krav på fri tillgång till den svenska marknaden. Det är helt enkelt orimligt att tro att klimatet kan räddas inom nyliberala ramar. Vi har en ytterst begränsad tidsram inom vilken vi måste genomföra radikala omstruktureringar. Det är då inte realistiskt att tro att det finns tid att reformera bort kapitalismen från EU.

Vad gäller den växande högerextremismen och fascismen i Europa, är det omöjligt att förstå den utvecklingen utan att ta in den politik unionen fört och för. EU är högerpolitikens möjligheter. Att stänga gränser, driva marknadens intressen på bekostnad av allt och alla, slå tillbaka och blockera viktiga förslag om HBTQIA+-personers och kvinnors rättigheter, misstänkliggöra alla som inte är vita och så vidare – allt detta har drivits av den politiska "mitten" i Europa, inte av högerextrema. Faktum är att konservativa, liberaler och socialdemokrater har uppfyllt delar av de högerextremas önskelista steg för steg. Nyliberalismen och fascismen är två sidor av samma mynt som delar samma intressen. EU-kommissionen vill å ena sidan dra Ungern inför rätta för att de svälter migranter samtidigt som de själva kommer undan med att finansiera tortyrceller och slavmarknader i Libyen. Att tro att vi kan stoppa fascistisk utveckling genom att ta sida med aggressiv nyliberalism är farligt naivt. Vad som däremot fungerar är att föra en politik för ökad jämlikhet, vilket försvåras när man är styrd av att förhålla sig till påtvingade nyliberala spelregler.

Så länge Sverige är med i EU vill vi självklart kämpa inom det. Tillsammans med kamraterna i GUE/NGL ska vi mobilisera för att stoppa det värsta, för att bygga alternativ, för att blotta kapitalets maktapparat. Men faktum är att EU-konstruktionen inte ruckats en millimeter i grunden; kapitalet och den fria konkurrensen är alltid nummer ett. Inom ramen för denna union har vi inte varit i närheten av en progressiv förändring av den nyliberala tvångströjan sedan unionen bildades. Den har tvärtom gått allt mer till höger. Vi tycker inte att Vänsterpartiet ska blunda för den verkligheten. Den naturliga slutsatsen är därför att programförslaget bör ändras utifrån våra förslag till beslut och att kravet på att Sverige skall lämna EU blir kvar i partiprogrammet.

Vi yrkar

Att stycket som börjar på rad 744 "Vänsterpartiets framtidsidé..." stryks och ersätts med:

"Vänsterpartiets framtidsidé för Europa handlar om fred, hållbarhet och sociala framsteg. Vi vill se samarbeten mellan de europeiska länderna som frigör människors möjligheter att leva fria och goda liv i Europa. Viktiga områden för samarbete är klimat, miljö, transporter, global solidaritet, mänskliga rättigheter samt stärkandet av kvinnor och HBTQIA+-personers rättigheter. Vi menar att goda internationella samarbeten förutsätter transparens, nationell självständighet och demokratiska strukturer för parterna på både europeisk och global nivå. Därför föredrar vi ömsesidiga samarbeten mellan länder och är motståndare till en

överstatlig styrning av Europa. För att dessa samarbeten ska bli möjliga behöver Sverige lämna EU.”

Att stycket som börjar på rad 751 “Ett framtida progressivt...” stryks och ersätts med:

“Som alternativ till EU vill Vänsterpartiet se progressiva samarbeten grundade på ömsesidighet, nationellt självbestämmande och jämlikhet. Syftet med ett sådant samarbete bör vara avrustning, undandragande av marknader för kapitalet, driva fram klimatomställningen, utveckla demokratin, stärka rättsstaten och den ekonomiska jämlikheten, bygga ut välfärden och öka de fackliga rättigheterna. På områden som rör miljöfrågor och reglering av finansiella marknader finns det särskilt stort behov av internationell koordinering. En sådan kan till exempel uppnås genom bindande mellanstatliga minimiregler.”

Att stycket som börjar på rad 760 “Den viktigaste målsättningen...” stryks och ersätts med:

“Den viktigaste målsättningen i Vänsterpartiets politik för Europa handlar om att minska och sluta de regionala klyftorna mellan Västeuropa, Östeuropa och Sydeuropa. Dessa klyftor har förstärkts genom EU-utvidgningen. EU förhindrar social och ekonomisk utveckling i EU:s fattigare områden och tvingar miljontals människor att utvandra från EU:s fattigare länder till de rikare, där de har färre sociala rättigheter och exploateras hårdare än den inhemska befolkningen samtidigt som detta pressar löner och villkor i de rikare länderna. EU:s rika länder behöver bryta dagens självvälts- och underbudspolitik och investera sina överskott i en hållbar ekonomisk och social utveckling i hela EU, samtidigt som lönerna tillåts stiga.”

Att stycket som börjar på rad 770 “Den Europeiska unionen...” stryks och ersätts med:

“EU:s nyliberala fördrag gör kapitalets frihet till överordnad princip. Avregleringar, skattesänkningar, privatiseringar och avskaffande av påstådda handelshinder inom en gemensam marknad är prioriterat, medan social trygghet, miljöskydd och arbetsrätt betraktas som problem eftersom de kan minska kapitalets frihet. Även byråkratystyret är inskrivet i grundfördragen, genom vilket folket endast ges ett ytligt inflytande. EU fyller inte minimikraven på ett demokratiskt statsskick eller samarbete. Lagstiftningsmakt har förts från de nationella parlamenten till EU:s ministerråd, och lagförslagen utarbetas av tjänstemännen i Kommissionen. Mellanstatliga överenskommelser mellan likaberättigande parter ersätts allt mer av överstatliga majoritetsbeslut. Europaparlamentet saknar verklig makt, och finns för att ge en bild av demokratisk legitimitet. I denna beslutsstruktur har folken mycket små möjligheter att utkräva ansvar av makthavarna.“

Att stycket som börjar på rad 777 “För Vänsterpartiet är det självklart...” stryks och ersätts med:

“För Vänsterpartiet är det självklart att det är möjligt och nödvändigt med internationella och europeiska samarbeten som inte sker på bekostnad av länders möjlighet att föra en progressiv politik. Klimatsatsningar, välfärd eller arbetsrätt ska kunna stärkas även när det hindrar kapitalets fria rörlighet eller eurosamarbetets budgettvång. På dessa grunder är Vänsterpartiet motståndare till unionen och agerar

för att Europas och Sveriges utveckling istället ska leda mot öppenhet, hållbarhet och utökade sociala rättigheter tillsammans med samverkan, utbyte och fredssatsningar. Den auktoritära utvecklingen i flera medlemsländer tillsammans med de sociala problem som åtstramningspolitiken har skapat innebär att unionen befinner sig i ett allvarligt tillstånd där dess framtid är osäker. Vänsterpartiet arbetar därför för att stärka opinionen emot den europeiska unionen och för folkflertalets demokratiska samarbete.”

Att stycket som börjar på rad 790 “På områden där makt...” stryks och ersätts med följande stycken:

“För att uppnå en ekologisk omställning som är rättvis och genomförbar krävs solidaritet, demokrati, gemensamt ägande och facklig organisering. I dagens EU gynnas europeisk jordbruks- och livsmedelsindustri på fattiga länders bekostnad, kapitalets fria rörlighet överordnas ekologisk hållbarhet och social rättvisa samtidigt som konkurrensrätten begränsar nödvändiga nationella miljöåtaganden bortom miniminivå. En ekologisk omställning innefattar därmed en omställning bort från de rådande kapitalistiska sociala och ekonomiska förhållandena och går därför i direkt konflikt med EU-fördragen. EU bidrar även till att de imperialistiska och nykoloniala maktstrukturerna upprätthålls och omöjliggör vår strävan mot ett rättvist miljöutrymme för alla. Dess överstatliga natur omöjliggör det demokratiska deltagandet som är avgörande för att få med sig alla i omställningen.

Så länge som Sverige är medlem i EU verkar Vänsterpartiet för förslag som gör EU mer grönt, socialt, jämställt och öppet mot omvärlden. Vi bekämpar aktivt de förslag som bidrar till att exploatera människan och miljön och vi motsätter oss att EU ges beslutsrätt på nya områden. På områden där makt har överförts till EU från de nationella parlamenten verkar Vänsterpartiet för ett återförande av makt till nationalstaterna.”

Underskrifter av distrikt

Vänsterpartiet Göteborg
Vänsterpartiet Västerbotten
Vänsterpartiet Uppsala län
Vänsterpartiet Skåne

Underskrifter av partiföreningar

Vänsterpartiet Kommunalvästern i Storstockholm
Vänsterpartiet Ulricehamn
Vänsterpartiet Alingsås
Vänsterpartiet Kista
Vänsterpartiet Umeå

Underskrifter av enskilda

Bo Lindvall, V Birka-Vasa
Gerd Nyström, V Birka-Vasa
Jaime Barrios, V Birka-Vasa
Marianne Berg Ekbom, V Birka-Vasa
Mehdi Oguzsoy, V Birka-Vasa
Niklas Lindgren, V Birka-Vasa
Malin Wennnergren, V Bollnäs

Adam Määttä, V Eskilstuna
Helena Grundström, V Eskilstuna
Johan Sandberg, V Eskilstuna
Nathalie Söderberg, V Eskilstuna
Daniel Riazat, V Falun och riksdagsledamot
Thomas Nilsson, V Falun
Sanna Tefke, V Farsta
Farima Sha, V Gotland
Roger Alis, V Huddinge
Willy Neumann, V Jönköping
Jessika Spångberg, V Krokoms

Björn Alling, V Linköping
Adam Blomgren, V Malmö

Ana Süssner Rubin, V Malmö
Joel Nordström, V Malmö
Michael Christensen, V Malmö
Morgan Svensson, V Malmö
Nazanin Sepehri, V Malmö
Joakim Häggqvist, V Mjölby
Ramzi Ben Youssef, V Nacka
Melinda Kandel, V Norrköping
Olof Carlstein, V Norrköping
Therese Johansson, V Nykvarn
Linda Jansson, V Partille

Peter Wiklund, V Partille
Liza Boëthius, V Uppsala

Johanna Palm, V Vantör
Robert Mjörnberg, V Vantör
Robert Zackrisson, V Vänersborg
Eva-Britt Svensson, V Växjö
Jonas Wanér, V Växjö
Robert Armblad, V Växjö
Torbjörn Öberg, V Växjö